

Zbierka súdnych rozhodnutí

Spojené veci C-181/22 a C-269/21

**G.
proti
M.S.**

a

**BC
a
DC
proti
X**

(návrhy na začatie prejudiciálneho konania,
ktoré podali Sąd Okręgowy w Katowicach a Sąd Okręgowy w Krakowie)

Rozsudok Súdneho dvora (veľká komora) z 9. januára 2024

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Článok 267 ZFEÚ – Možnosť vnútroštátneho súdu zohľadniť rozsudok Súdneho dvora vydaný v prejudiciálnom konaní – Nevyhnutnosť požadovaného výkladu na to, aby vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, mohol vydať svoj rozsudok – Nezávislosť sudcov – Podmienky vymenovania sudcov všeobecných súdov – Možnosť napadnúť uznesenie, ktorým sa právoplatne rozhodlo o návrhu na nariadenie predbežných opatrení – Možnosť vylúčiť sudcu zasadajúceho v rámci rozhodovacieho zloženia – Nepripustnosť návrhov na začatie prejudiciálneho konania“

Prejudiciálne otázky – Prípustnosť – Obmedzenia – Zjavne nerelevantné otázky a hypotetické otázky položené v kontexte vylučujúcom užitočnú odpoveď – Otázky týkajúce sa toho, či rozhodovacie zloženie zahŕňajúce sudcu, ktorý bol vymenovaný za osobitných okolností, spĺňa požiadavky, ktoré sú vnútorne späté s nezávislým a nestranným súdom vopred zriadeným zákonom – Právomoc vnútroštátnych súdov posudzovať zákonnosť tohto rozhodovacieho zloženia alebo spochybniť jeho konečné rozhodnutie – Neexistencia – Nepripustnosť

(Článok 267 ZFEÚ)

(pozri body 68 – 78)

Zhrnutie

Veľká komora Súdneho dvora rozhodla, že dva návrhy na začatie prejudiciálneho konania predložené poľskými sudcami zamýšľajúcimi sa nad tým, či skladba rozhodovacieho zloženia vo veciach samých spĺňa požiadavky vnútorne späté s nezávislým a nestranným súdom v zmysle práva Únie, sú neprípustné.

V prvej veci (C-181/21) išlo o to, že na prejednanie sťažnosti proti uzneseniu, ktorým bol zamietnutý odpor spotrebiteľa proti platobnému rozkazu, bolo určené trojčlenné rozhodovacie zloženie na Sąd Okręgowy w Katowicach (Krajský súd Katovice, Poľsko). Sudca spravodajca poverený touto vecou vyjadril pochybnosti, pokiaľ ide o to, či je toto rozhodovacie zloženie „súdny orgán“, vzhľadom na okolnosti, za ktorých došlo k vymenovaniu sudkyne A. Z., ktorá je tiež členkou uvedeného rozhodovacieho zloženia, na Krajský súd Katovice. Jeho obavy sa týkali najmä postavenia a spôsobu fungovania Krajowa Rada Sądownictwa (Štátna súdna rada, Poľsko, ďalej len „KRS“¹), ktorá je zapojená do tohto postupu vymenovania.

Pokiaľ ide o vec C-269/21, trojčlenné rozhodovacie zloženie Sąd Okręgowy w Krakowie (Krajský súd Krakov, Poľsko) prejednálo sťažnosť banky proti uzneseniu, ktorým rozhodovacie zloženie predstavované samosudcom na tom istom súde vyhovel návrhu na nariadenie predbežných opatrení podanému spotrebiteľmi. Toto trojčlenné rozhodovacie zloženie zmenilo napadnuté uznesenie, zamietlo tento návrh v celom rozsahu a vrátilo vec rozhodovaciemu zloženiu predstavovanému samosudcom. Tento samosudca má pochybnosti, pokiaľ ide o to, či je skladba rozhodovacieho zloženia, ktoré rozhodlo o sťažnosti banky, v súlade s právom Únie, a v dôsledku toho aj pokiaľ ide o platnosť jeho rozhodnutia. Trojčlenné rozhodovacie zloženie totiž zahŕňalo sudkyňu A. T., ktorá bola vymenovaná na Krajský súd Krakov v roku 2021 následne po uskutočnení postupu, do ktorého bola zapojená KRS.

V tomto kontexte sa sudca spravodajca, pokiaľ ide o prvú uvedenú vec, a rozhodovacie zloženie predstavované samosudcom, pokiaľ ide o druhú uvedenú vec, rozhodli obrátiť na Súdny dvor s prejudiciálnymi otázkami, ktorými sa v podstate pýtajú to, či vzhľadom na osobitné okolnosti, za ktorých došlo k vymenovaniu sudkýň A. Z. a A. T., rozhodovacie zloženia, v ktorých tieto sudkyne zasadať, spĺňajú požiadavky vnútorne späté s nezávislým a nestranným súdom vopred zriadeným zákonom v zmysle práva Únie a či toto právo² ukladá povinnosť, aby boli takíto sudcovia *ex offo* vylúčení z prejednávania predmetných vecí.

Posúdenie Súdny dvorom

Súdny dvor na úvod pripomenul, že zo znenia a systematiky článku 267 ZFEÚ vyplýva, že prejudiciálne konanie predovšetkým predpokladá, že pred vnútroštátnymi súdmi skutočne prebieha konanie, v rámci ktorého majú vydať rozhodnutie, pri ktorom budú môcť zohľadniť rozsudok v prejudiciálnom konaní.³

¹ V zložení po roku 2018.

² Pozri článok 2 a článok 19 ods. 1 ZEÚ v spojení s článkom 47 Charty základných práv Európskej únie.

³ Rozsudok z 22. marca 2022, Prokurátor Generalny a i. (Disciplinárny senát Najvyššieho súdu – Vymenovanie) (C-508/19, EU:C:2022:201, bod 62, ako aj citovaná judikatúra).

Súdny dvor ďalej uviedol, že je síce pravda, že každý súd má povinnosť overiť, či je vzhľadom na svoje zloženie nezávislým a nestranným súdom vopred zriadeným zákonom predovšetkým v zmysle článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ, ak v tejto otázke vzniknú vážne pochybnosti, nič to však nemení na skutočnosti, že to, aby bolo poskytnutie výkladu, o ktorý je Súdny dvor požiadaný v rámci prejudiciálneho konania, nevyhnutné v zmysle článku 267 ZFEÚ, si vyžaduje, aby samotný vnútroštátny súd mohol vyvodiť dôsledky z tohto výkladu tak, že s ohľadom na tento výklad posúdi zákonnosť vymenovania iného sudcu toho istého rozhodovacieho zloženia, a prípadne navrhne vylúčenie tohto sudcu.

Z tohto hľadiska to nie je prípad vnútroštátneho sudcu vo veci C-181/21, keďže ani z návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ani zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, nevyplýva, že by podľa noriem vnútroštátneho práva mohol takto konať sám. Výklad ustanovení práva Únie, o ktorý sa žiada vo veci C-181/21, tak nezodpovedá objektívnej potrebe spojenej s rozhodnutím, ktoré by vnútroštátny sudca mohol prijať vo veci samej sám.

Pokiaľ ide o vec C-269/21, Súdny dvor poukazuje na to, že samotný vnútroštátny súd zdôrazňuje, že proti uzneseniu trojčlenného rozhodovacieho zloženia, ktorým bolo zmenené jeho vlastné rozhodnutie a bol zamietnutý návrh na nariadenie predbežných opatrení podaný dotknutými spotrebiteľmi, už nie je možné podať opravný prostriedok, a tak ho treba považovať za právoplatné podľa poľského práva. Vnútroštátny súd síce poukazuje na právnu neistotu, ktorá sa spája s prijatím tohto uznesenia, pre pochybnosti o zákonnosti skladby rozhodovacieho zloženia, ktoré ho vydalo, no neuvádza pritom žiadne ustanovenie poľského procesného práva, ktoré by mu priznávalo právomoc – a to navyše v rozhodovacom zložení predstavovanom samosudcom, – vykonať preskúmanie súladu právoplatného uznesenia, ktoré bolo vydané na základe takéhoto návrhu trojčlenným rozhodovacím zložením, predovšetkým s právom Únie. Okrem toho zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, vyplýva, že uznesenie, ktoré bolo vydané trojčlenným rozhodovacím zložením, je pre vnútroštátny súd záväzné, a že tento súd nemá právomoc ani „vylúčiť“ sudcu, ktorý je členom rozhodovacieho zloženia, ktoré toto uznesenie vydalo, ani ho spochybniť.

Súdny dvor tak dospel k záveru, že vnútroštátny súd vo veci C-269/21 nemá na základe noriem vnútroštátneho práva právomoc posúdiť zákonnosť – predovšetkým z hľadiska práva Únie – trojčlenného rozhodovacieho zloženia, ktoré vydalo uznesenie, ktorým sa právoplatne rozhodlo o návrhu na nariadenie predbežných opatrení, a osobitne zákonnosť podmienok vymenovania sudkyne A. T., a prípadne toto uznesenie spochybniť.

Keďže bol totiž návrh žalobcov vo veci samej na nariadenie predbežných opatrení zamietnutý v celom rozsahu, konanie o tomto návrhu bolo právoplatne skončené zo strany trojčlenného rozhodovacieho zloženia. Otázky položené vo veci C-269/21 sa teda inherentne týkajú štádia konania vo veci samej, ktoré bolo právoplatne skončené a ktoré je samostatné vo vzťahu k sporu vo veci samej, jedine o ktorom konanie pred vnútroštátnym súdom naďalej prebieha. Nezodpovedajú tak objektívnej potrebe, ktorá je vnútorne spätá s riešením tohto sporu, ale ich cieľom je dosiahnuť to, aby Súdny dvor vykonal všeobecné posúdenie postupu menovania sudcov všeobecných súdov v Poľsku, ktoré nie je spojené s potrebami uvedeného sporu.